

รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*

กุลชนกนันท์ ธนโชติกิจเกื้อกุล** ฉันทฉวีตร ปะโคทัง*** ศาสตราจารย์รวงทอง****

(วันที่รับบทความ: 7 เมษายน 2563; วันที่แก้ไขบทความ: 29 มิถุนายน 2563; วันที่ตอบรับบทความ: 30 มิถุนายน 2563)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา และองค์ประกอบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) สร้างรูปแบบ 3) ทดลองรูปแบบ และ 4) ประเมินรูปแบบ โดยผู้วิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ศึกษาฐานโรงเรียนต้นแบบ 2 โรงเรียน ใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 604 คน จัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันรูปแบบจำนวน 12 คน สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้รูปแบบกับกลุ่มตัวอย่าง 28 คน และประเมินรูปแบบโดยการจัดประชุมประชาพิจารณ์ผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ 2) แบบสอบถาม 3) แบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ค่าเฉลี่ย 2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) วิเคราะห์เนื้อหา และ 4) การวิเคราะห์หาปัจจัยองค์ประกอบเชิงสำรวจ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ปัญหาของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สูงสุดคือ ครูมีการเปิดชั้นเรียนเพื่อรับการนิเทศชี้แนะการจัดการเรียนการสอนจากเพื่อนร่วมวิชาชีพและผู้บริหารมีน้อย องค์ประกอบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ มีค่า MSA เท่ากับ .97 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .50 - .84 ได้แก่ ด้านการสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน ด้านภาวะผู้นำร่วมและสนับสนุน ด้านการร่วมกันวางเป้าหมายและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านการร่วมมือรวมพลัง ด้านการสนับสนุนการจัด โครงสร้างและความสัมพันธ์ของบุคคล และด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติ 2) รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และส่วนการนำไปใช้ 3) ผลการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจากการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัล ในระดับโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และระดับเครือข่ายโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 4) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความ เป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหาร, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก, ยุคดิจิทัล

* วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

** นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

*** รองศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

**** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

The Administrative Model of Professional Learning Community in the Digital Era of Small-Sized Primary Schools under the Office of Basic Education Commission *

Kulchanoknan Thanachotekitkuekool^{**} Jinnawatara Pakotung^{***} Satorn Subruangthong^{****}

(Received: April 7, 2020; Revised: June 29, 2020; Accepted: June 30, 2020)

Abstract

The purpose of this research was to propose an administrative model of professional learning community in the digital era of small-sized primary schools under the office of basic education commission. As specific four aims; 1) to study the current conditions, problems and components of administration in professional learning community 2) to construct the model 3) to experiment the model and 4) to evaluate the model. The researcher studied the relevant documents and researches, interviewed 9 experts, studied administration in professional learning community and interviewed the administrators of 2 best practice schools, used questionnaires with 604 samples, Connoisseurship with 12 experts to confirm the model, studied the result of using the model with 28 participants of target group and evaluated the model with 20 public hearing participants. The instruments were semi-structured interviews, five rating scale questionnaires, data records and evaluation form. Statistics were mean, standard deviation, content analysis and exploratory factor analysis. The research findings were as follow: 1) The current conditions of administration in professional learning community of small-sized primary schools found that the implementation was at high level in overall, the main problem showed that teachers have less chance to open classes for supervision and guidance in teaching and learning from colleagues, administrators, and the components of administration in professional learning community consisted of 6 components as shared values and vision, shared leadership and supporting, shared goals and student learning accountability, collaboration, supportive structure and relationship, and reflective practice with .97 MSA and .05 - .84 of factor loading. 2) The model consists of 3 parts; introduction, content and implementation. 3) The result of professional learning community administration followed the model in school level was at the highest level, and school network level was at high level in overall. 4) The result of model evaluation found that it was suitable possible and useful at the highest level in overall

Keywords: Administrative Model, Professional Learning Community, Small-Sized Primary Schools, Digital Era

* Research Article form Thesis for the Doctor of Education Degree, Educational Administration Program, Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

** Student in Doctor of Education Degree, Educational Administration Program, Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

*** Associate Professor Dr., Educational Administration, Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

**** Assistant Professor Dr., Educational Administration, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสถานศึกษาในสังกัด 30,122 แห่ง และเป็นสถานศึกษาที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120 คนลงมา 15,089 แห่ง (คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, 2562: 37-38) ซึ่งส่วนใหญ่มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ 1) นักเรียนจากสถานศึกษาขนาดเล็กมีคุณภาพค่อนข้างต่ำ อาจเป็นเพราะโรงเรียนขาดความพร้อมทางด้านปัจจัย และ 2) สถานศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561: 1)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ เพื่อพัฒนาประชากรในวัยเรียนทุกคนให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษ ที่ 21 รวมถึงส่งเสริมและพัฒนาครูให้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับการวัดประเมินผลที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking) ผ่านกิจกรรมการปฏิบัติจริง (Active Learning) รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (กระทรวง ศึกษาธิการ, 2562: 49) ตลอดจนรู้จักใช้เทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสารในการประกอบอาชีพมากขึ้น

การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในยุคดิจิทัลเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวนี้ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ และประสานการทำงานใช้ กระบวนทัศน์ใหม่ โดยการประสานภาคีแนวร่วม และใช้ชุมชนครูเป็นฐาน ซึ่งครูควรมีบทบาทในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกและชี้แนะแนวทาง เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และบางครั้งอาจจะต้องเป็นผู้ร่วมเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียนด้วย (ฉันทวัฒน์ ปะโคทัง, 2561: 19) รวมถึงใช้แนวทางปฏิรูปการศึกษาการสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครู เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน (วิจารณ์ พานิช, 2555: 139) ซึ่งการพัฒนาการศึกษา พัฒนานักเรียน พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สำเร็จคือมุ่งให้ครู ผู้บริหาร นักการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมมือ ร่วมพลังกันพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อีกทั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนและคุณภาพการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Mathew R.S., 2019: 112; Rachellee L.B., 2019: 102) และการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยังสามารถขับเคลื่อนและพัฒนาองค์กรได้ ไม่ว่าจะอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กหรือโรงเรียนขนาดใหญ่ ในโรงเรียนที่มีงบประมาณขาดแคลน หรือโรงเรียนที่มีงบประมาณเพียงพอ (Elizabeth J.S., 2018: 111) แต่ในการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กยังไม่ปรากฏรูปแบบที่ชัดเจน

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและนำเสนอรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของครูให้เป็นครูมืออาชีพ พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้

พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงโลกในยุคดิจิทัลรวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการศึกษาโดยรวมของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา และองค์ประกอบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัล ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อทดลองรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปสาระสำคัญเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัล ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดังนี้

รูปแบบและการพัฒนารูปแบบ ใช้กรอบแนวคิดของ ชีระ รุญเจริญ (2550: 162-163), รัตนะ บัวสนธ์ (2554), อำนาจ เหลื่อน้อย (2561: 198-203) และคนอื่น ๆ มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประยุกต์ ได้ องค์ประกอบของรูปแบบพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 ส่วน 8 ด้าน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ คือ 1)หลักการของรูปแบบ 2)วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เป้าหมายของรูปแบบ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา คือ 1)องค์ประกอบของรูปแบบ 2)ระบบงานและกลไกของรูปแบบ และส่วนที่ 3 ส่วนการนำไปใช้ คือ 1)วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 2)แนวทางการประเมินรูปแบบ 3)เงื่อนไขสู่ความสำเร็จ

การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จากการศึกษา และวิเคราะห์สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาของ ชีระ รุญเจริญ (2550: 12), สมาน อัสวภูมิ (2558: 17- 35), Bigs, Birks, & Atkins (1980: 45-46), Edwards (1985: 20) และคนอื่น ๆ สรุปได้ว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิผลนั้น มีองค์ประกอบหลักในการบริหารงาน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงานบุคคล 3) ด้านการบริหารงานงบประมาณ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยการขับเคลื่อนบริหารจัดการด้วยทฤษฎีระบบ อันได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

การบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นการร่วมแรง ร่วมใจ ร่วมมือ ร่วมพลังกันของผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายและวิสัยทัศน์ในการทำงานร่วมกันบนพื้นฐานของความเป็นกัลยาณมิตรร่วมกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูและยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ที่มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการบริหารจัดการ การทำงาน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการติดต่อสื่อสารกับทุกคนอย่างรวดเร็วในทุกที่ทุกเวลา ผ่านช่องทางที่หลากหลาย อาทิ Social Online, Line, Facebook, Web Page, Google Applications for Education เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดในการการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ จากงานของ วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557: 89-93), มนตรี เข้มกลิงกร (2559: 2-3), จินฉัตร ปะโคทัง (2561: 19-21), สุกัญญา เข้มซ้อย (2561: 138-149), กระทรวงศึกษาธิการ (2562: 32-38), Hord, S.M., Roussin J, L., & Sommers, W.A. (2010: 115), Mathew R.S. (2019: 110-112), Rachellee L.B. (2019: 87-102), Danielle D. (2019: 77-88) และคนอื่น ๆ ได้ องค์ประกอบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน 2) การร่วมกันวางเป้าหมายและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) การร่วมมือร่วมพลัง 4) การสะท้อนผลการปฏิบัติ 5) การสนับสนุนการจัดโครงสร้างและความสัมพันธ์ของบุคคล และ 6) ภาวะผู้นำร่วมและสนับสนุน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ซึ่งออกแบบวิจัยแบบลำดับขั้นเชิงอธิบาย (The Explanatory Sequential Design) โดยผู้วิจัยได้นำเสนอ การดำเนินงานวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา และองค์ประกอบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยและวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลเพื่อทราบสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา และให้ได้องค์ประกอบเพื่อเป็นกรอบแนวคิด ของรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และผู้บริหาร โรงเรียนต้นแบบ 2 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา และองค์ประกอบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

3. สํารวจความคิดเห็นกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302 โรงเรียน ๆ ละ 2 คน ได้แก่ ผู้อํานวยการโรงเรียน หัวหน้างานวิชาการ หรือครูผู้นับผิดชอบงานชุมชนแห่งการเรี ยนรู้ทางวิชาชีพ รวมทั้งสิ้น 604 คนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา และองค์ประกอบการบริหารชุมชนแห่งการเรี ยนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสํานักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากประชากรโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสํานักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตตรวจราชการที่ 14 จำนวน 1,430 โรงเรียน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) โดยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC เท่ากับ 0.80 ขึ้นทุกข้อ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98

4. วิเคราะห์องค์ประกอบและตัวแปรของแต่ละองค์ประกอบ ของรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรี ยนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสํานักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principle Component Analysis: PCA) และด้วยการหมุนแกนแบบเอียง (Oblique Rotation) ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการเลือกองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และมีค่าไอแกน (Eigen Values) ที่มากกว่า 1 และมีตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบ จำนวนตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป ตามเกณฑ์ของไกเซอร์

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรี ยนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสํานักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการดังนี้

1. ยกํารูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรี ยนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัล ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสํานักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการประมวลประเด็นข้อมูลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากขั้นตอนที่ 1

2. ตรวจสอบและประเมินรูปแบบด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบโดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) 12 คน

3. สร้างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรี ยนรู้ทางวิชาชีพในยุคดิจิทัลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสํานักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และประเมินความเหมาะสมของคู่มือโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรี ยนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสํานักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยดำเนินการนำรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรี ยนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสํานักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปทดลอง

ใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง จำนวน 2 ระดับ คือ 1) ระดับโรงเรียน จำนวน 1 โรงเรียน และ 2) ระดับเครือข่ายโรงเรียน จำนวน 7 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รูปแบบ คู่มือการใช้รูปแบบ และ สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียน ที่ผ่านการประเมินความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 28 คน ซึ่งเป็นผู้บริหาร โรงเรียน ครูวิชาการหรือครูที่รับผิดชอบงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ครูที่สอน ป. 3 และ ป. 6

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัล ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการการทำประชาพิจารณ์ (Public Hearing) ซึ่งผู้ร่วมประชุมคือ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่ ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู รวมทั้งสิ้น จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย เอกสารประกอบการทำประชาพิจารณ์ และแบบประเมินรูปแบบ

สรุปผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา และองค์ประกอบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก ($\bar{x} = 3.58$) สูงสุดคือ ผู้บริหารและครูมีการกระจายบทบาทความเป็นผู้นำ และผู้ตามทางวิชาชีพ ซึ่งเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$)

2. ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สูงสุดคือ ครูมีการเปิดชั้นเรียน เพื่อรับการนิเทศ ชี้นำการจัดการเรียนการสอนจากเพื่อนร่วมวิชาชีพ ผู้บริหาร หรือผู้เชี่ยวชาญน้อย

3. ผลการวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์และศึกษาดูงาน โรงเรียนต้นแบบ ได้ตัวแปรขององค์ประกอบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งสิ้น จำนวน 118 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) เอกสารตำรา 45 ตัวแปร 2) งานวิจัย 63 ตัวแปร และ 3) สัมภาษณ์และศึกษาดูงาน โรงเรียนต้นแบบ 10 ตัวแปร

4. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ การบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการทดสอบ ค่า MSA ตามวิธีของ KMO มีค่าเท่ากับ .97 และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) พบว่า องค์ประกอบที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์มี 6 องค์ประกอบ ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .50 - .84 ได้แก่ 1) การสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน 2) ร่วมกันวางเป้าหมายและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) การร่วมมือร่วมพลัง 4) การสะท้อนผลการปฏิบัติ 5) การสนับสนุนการจัดโครงสร้างและความสัมพันธ์ของบุคคล และ 6) ภาวะผู้นำร่วมและสนับสนุน

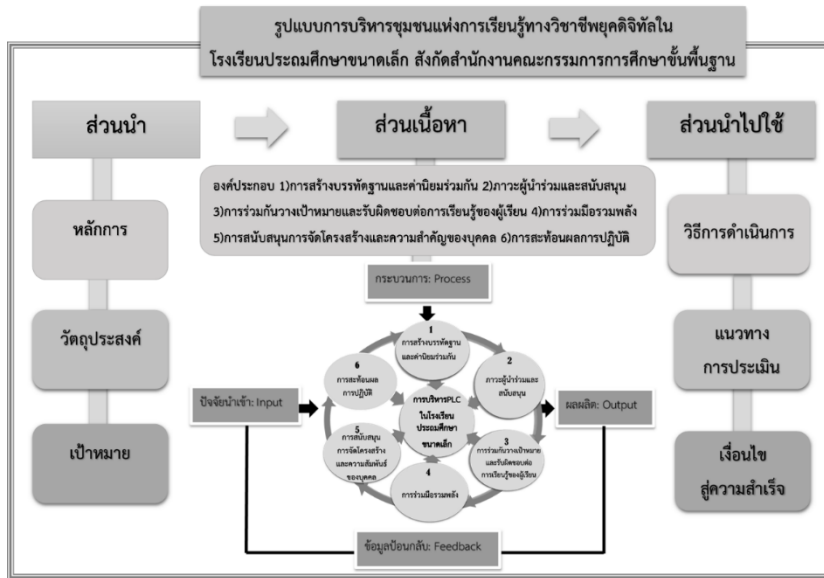
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัล ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ดังนี้

1. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 ส่วน 8 ด้าน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เป้าหมายของรูปแบบ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา คือ 1) องค์ประกอบของรูปแบบ 2) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ และส่วนที่ 3 ส่วนการนำไปใช้ คือ 1) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 2) แนวทางการประเมินรูปแบบ และ 3) เงื่อนไขสู่ความสำเร็จ

2. ผลการตรวจสอบและประเมินรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน พบว่า รูปแบบมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.50$) และระดับความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.82$)

จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสัมภาษณ์และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทำให้พบว่า องค์ประกอบในการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัล ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย นำเรียงองค์ประกอบใหม่ 6 องค์ประกอบ คือ 1) การสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน 2) ภาวะผู้นำร่วมและสนับสนุน 3) ร่วมกันวางเป้าหมาย และรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน 4) การร่วมมือร่วมพลัง 5) การสนับสนุนการจัดโครงสร้างและความสัมพันธ์ของบุคคล และ 6) การสะท้อนผลการปฏิบัติ ซึ่งสรุปเป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ ประกอบด้วย 3 ส่วน 8 ด้าน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัล ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการนำรูปแบบและคู่มือการไปทดลองใช้ 2 ระดับ คือ ระดับโรงเรียน และระดับเครือข่ายโรงเรียน ซึ่งผลทดลองในแต่ละระดับ ดังตารางที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการบริหารตามรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับโรงเรียน ในภาพรวม

ข้อ	รายการ	ระดับผลการบริหาร		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน	4.47	.20	มาก
2	ด้านภาวะผู้นำร่วมและสนับสนุน	4.56	.31	มากที่สุด
3	ด้านการร่วมกันวางเป้าหมายและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.50	.27	มาก
4	ด้านการร่วมมือรวมพลัง	4.55	.20	มากที่สุด
5	ด้านการสนับสนุนการจัดโครงสร้างและความสัมพันธ์ของบุคคล	4.63	.25	มากที่สุด
6	ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติ	4.55	.26	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.54	.23	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจากการใช้รูปแบบในระดับโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$)

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการบริหารตามรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับเครือข่ายโรงเรียนในภาพรวม

ข้อ	รายการ	ระดับผลการบริหาร		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน	4.45	.13	มาก
2	ด้านภาวะผู้นำร่วมและสนับสนุน	4.48	.21	มาก
3	ด้านการร่วมกันวางเป้าหมายและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.43	.13	มาก
4	ด้านการร่วมมือร่วมพลัง	4.54	.23	มากที่สุด
5	ด้านการสนับสนุนการจัดโครงสร้างและความสัมพันธ์ของบุคคล	4.54	.22	มากที่สุด
6	ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติ	4.41	.18	มาก
รวมเฉลี่ย		4.48	.10	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจากการใช้รูปแบบในระดับเครือข่ายโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$)

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินการใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ดังตารางที่ 3

ตาราง 3 แสดงผลการประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ เป็นประโยชน์ ตามองค์ประกอบของรูปแบบในภาพรวม

ด้าน	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านความเหมาะสม	4.66	.19	มากที่สุด
2	ด้านความเป็นไปได้	4.46	.30	มาก
3	ด้านความเป็นประโยชน์	4.69	.21	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.61	.18	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัล ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.61$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา และองค์ประกอบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยขออภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเรื่องผู้บริหารและครูมีการกระจายบทบาทความเป็นผู้นำและผู้ตามทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญกับการให้บทบาทของครูทุกคนที่มีความชำนาญในเรื่องนั้นได้เป็นแกนนำในการดำเนินงานสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Danielle D. (2019: 77-88) ที่พบว่า การที่ครูได้รับการมอบอำนาจเป็นผู้นำและการทำงานร่วมกันของครูเป็นสิ่งสำคัญในการจัดกิจกรรมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้

1.2 สภาพปัญหาของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเรื่องครูมีการเปิดชั้นเรียนเพื่อรับการนิเทศชี้แนะการจัดการเรียนการสอนจากเพื่อนร่วมวิชาชีพ ผู้บริหารหรือผู้เชี่ยวชาญน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนครูน้อยทำงานด้านการสอนเป็นการสอนควบชั้นและต้องทำงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียน สอดคล้องผลงานวิจัยของ นริศ ภูอาราม (2560: 229-230) ที่พบว่า สภาพปัจจุบันของระบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน 2) ร่วมกันวางเป้าหมายและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) การร่วมมือรวมพลัง 4) การสะท้อนผลการปฏิบัติ 5) การสนับสนุนการจัดโครงสร้างและความสัมพันธ์ของบุคคล และ 6) ภาวะผู้นำร่วมและสนับสนุน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทุกองค์ประกอบมีความสำคัญต่อการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ที่มีเป้าหมายสำคัญเพื่อการพัฒนาศักยภาพการสอนของครู ซึ่งจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557: 5) ที่พบว่า องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูใน

บริบทสถานศึกษา มี 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ร่วม ทีมร่วมแรงร่วมใจ ภาวะผู้นำร่วม การเรียนรู้ และการพัฒนาวิชาชีพชุมชนกัลยาณมิตร และโครงสร้างสนับสนุนชุมชน

2. การสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 3 ส่วน 8 ด้าน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เป้าหมายของรูปแบบ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบของรูปแบบ 2) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ และส่วนที่ 3 ส่วนการนำไปใช้ ประกอบด้วย 1) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 2) แนวทาง การประเมินรูปแบบ 3) เงื่อนไขสู่ความสำเร็จ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบหลักของรูปแบบ 3 ส่วนคือ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และส่วนเงื่อนไขสู่ความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อำนาจ เหลือน้อย (2561: 201-203) ที่พบว่า ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย หลักการพื้นฐาน และวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 เนื้อหา ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ ชุมชนกัลยาณมิตรการทำงานเป็นทีม การมีวิสัยทัศน์ร่วม และโครงสร้างการพัฒนาชุมชน ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ

2.2 ผลการตรวจสอบ และประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ในด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จำเป็นจะต้องได้รับการยืนยันและให้ข้อเสนอแนะในหลายมุมมองเพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความถูกต้องและเหมาะสมมากที่สุด สอดคล้องกับผลงานวิจัย อำนาจ เหลือน้อย (2561: 203) ที่พบว่า ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลจากการวิเคราะห์สังเคราะห์และผ่านการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ที่นำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย สามารถนำเรื่องใหม่ 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน 2) ภาวะผู้นำร่วมและสนับสนุน 3) การ

ร่วมกันวางแผนเป้าหมายและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน 4) การร่วมมือรวมพลัง 5) การสนับสนุนการจัดโครงสร้างและความสัมพันธ์ของบุคคล 6) การสะท้อนผลการปฏิบัติ

3. การทดลองใช้รูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัล ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

3.1 ระดับโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประสานในการขอความร่วมมือครูและบุคลากรในโรงเรียนเดียวกัน และผู้บริหารมีอำนาจในการกำกับ ดูแล ประสานผู้เกี่ยวข้อง ได้สะดวก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปภาวีย์ พิพัฒน์ลักษณ์ (2557: 163) ที่วิจัยพบว่า กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนร่วม ตามแนวคิดภาวะผู้นำที่ยั่งยืนประการหนึ่งที่สำคัญคือ กลยุทธ์การพัฒนาผู้บริหารเพื่อการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายภายนอก

3.2 ระดับเครือข่ายโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนขนาดเล็ก มีข้อจำกัดในเรื่องบุคลากรครูที่ขาดแคลนไม่ครบชั้น จำเป็นที่ประสานกลุ่มเครือข่ายและผู้บริหารโรงเรียนต้องร่วมมือรวมพลังในพัฒนาครুর่วมกัน ครูร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีร่วมกันในลักษณะโรงเรียนในโรงเรียน (School in School) เพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Elizabeth J.S. (2018: 111-112) ที่พบว่า การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ควรจัดให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน และเหมาะสมกับธรรมชาติของชุมชนนั้น ๆ ซึ่งนักการศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้วิธีปรับการใช้กระบวนการการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อใช้ประโยชน์จากการทำงานร่วมกันให้มากที่สุด

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัล ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบที่มีคู่มือประกอบไว้ สำหรับการอธิบายขั้นตอนการทดลองใช้ไว้อย่างชัดเจนมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ อาทิ ไลน์ (line) เฟซบุ๊ก (Face book) กูเกิ้ลแอฟ สำหรับการเรียนการสอน (Google Applications for Education) อาทิ Google Classroom เข้ามาใช้ในการบริหารจัดการการเรียนการสอนและการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน การร่วมมือของผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ร่วมตรวจเยี่ยมและสะท้อนคิด การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งในระดับโรงเรียนและระดับเครือข่าย ที่เหมาะสมตามบริบทและตรงกับความต้องการของสถานศึกษา ซึ่ง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เดชณรงค์ รอดชูง (2562: 87-100) ที่พบว่า รูปแบบการเสริมสร้างทักษะวิชาชีพด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด ซึ่งรูปแบบตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ และวิจัยของ Rachellee L.B.

(2019: 101-102) ที่พบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาจะเกิดประโยชน์ เมื่อผู้อำนวยการโรงเรียนได้ยื่นมือเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน และเป็นผู้นำรวมทั้งเป็นผู้ชี้แนวทางในการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหาร โรงเรียนควรส่งเสริมปัจจัยความสำเร็จและลดปัญหาอุปสรรคของการดำเนินการ เพื่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือกับสมาชิกเครือข่ายครู เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ที่จำเป็นในการออกแบบและสร้างกิจกรรมการเรียนรู้

2. ผู้บริหาร โรงเรียน ประธานเครือข่าย ควรทำความเข้าใจ และจัดลำดับความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของโรงเรียนและเครือข่ายโรงเรียน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยรูปแบบบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนที่มีขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ รวมทั้งโรงเรียนในสังกัดอื่น หรือโรงเรียนที่มีคุณลักษณะที่แตกต่างจากการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้ได้รูปแบบที่หลากหลาย สามารถเลือกใช้ตามความเหมาะสมของแต่ละบริบท

2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพยุคดิจิทัลในโรงเรียนประถมศึกษานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อมีแนวทางและมีกลยุทธ์ไปปรับใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ*

พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. ผู้แต่ง.

คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2562). *ปฏิรูปการศึกษาไทยรายงานของคณะกรรมการ*

อิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา สรุปรายงานสำหรับผู้บริหาร. เอกสารการประชุม 2 ปี ปฏิรูป

การศึกษา ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน. 24 พฤษภาคม 2562. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

จินฉัตร ปะโคทัง. (2561). *ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ*. อุบลราชธานี:

ศิริธรรมออฟเซต.

- เดชมรงค์ รอดชุง. (2562, มกราคม-มิถุนายน). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างทักษะวิชาชีพด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการของนักศึกษาฝึกงานประเภทวิชาอุตสาหกรรม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. *วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*, 9(1), 87-100.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- นริศ ภูอราม. (2560). *การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษานขนาดเล็ก. ปริญญาานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารและพัฒนาการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.*
- ปกาวี พิพัฒนาลักษณ์. (2557). *กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนเรียนร่วมตามแนวคิดภาวะผู้นำที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.*
- มนตรี แยมกสิกร. (2559). *ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ: ความท้าทายต่อการเปลี่ยนแปลงตนเองของครู. การประชุมวิชาการของคุรุสภา ประจำปี 2559 “การวิจัยนวัตกรรมการเรียนรู้และการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”.* (เอกสารประกอบการประชุม). กรุงเทพฯ.
- รัตนะ บัวสวนศรี. (2554). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครสวรรค์: ริมปิงการพิมพ์.*
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด. (2557). *รูปแบบการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูผู้การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.*
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ. มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.*
- สมาน อัสวภูมิ. (2558). *เอกสารคำสอน รายวิชา การบริหารสำหรับครู (ฉบับปรับปรุง). (พิมพ์ครั้งที่ 2). อุบลราชธานี: อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.*
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล (SCHOOL MANAGEMENT IN DIGITAL ERA). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน. (2561). *ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2561, จาก <http://data.bopp-obec.info/emis/index.php>*
- อำนาจ เหลื่อน้อย. (2561). *รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน*

มาตรฐานสากล. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.

- Biggs, C. L., Birks, E.G., & Atkins, W. (1980). *Managing the systems development process*. Engle wood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Danielle D. (2019). *Teachers' Perception of Voluntary Professional Learning Community (PLC) Participation and Their Instructional Practices*. Doctoral dissertation. ST. John's University, New York.
- Edwards, P. (1985). *System analysis design and development: With structured concepts*. New York: Holt Rinehart and Winston.
- Elizabeth J.S. (2018). *Professional Learning Communities: An Examination Of Teachers' Perspectives on Professional Conversations and Student Learning*. Doctoral dissertation. Western Connecticut State University, Connecticut.
- Hord, S.M., Roussin J, L., & Sommers, W.A. (2010). *Guiding professional learning communities: inspiration, challenge, surprise, and meaning*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Mathew R.S. (2019). *Using School Leadership Teams as Professional Learning Communities to Improve Professional Capital and Leadership*. Doctoral dissertation. Illinois State University, State of Illinois.
- Rachellee L.B. (2019). *The Elementary Principal's Role in Professional Development and Learning Communities: How to Support Continual Professional Growth*. Doctoral dissertation., University of Wisconsin Madison, Wisconsin.

*****